ŽENSKÁ PRÁCE

ZASVĚCENĚ O HRDINKÁCH HUDEBNÍ HISTORIE

JARDA KONÁŠ / FOTO: DAVID KONEČNÝ

Novinář Pavel Klusák vydal novou hudební knihu. Nazval ji Ženská práce a jde o pozoruhodnou mozaiku příběhů emancipace hudebního průmyslu i umělkyň, které v něm ostatním prošlapávaly cestu.

Po Karlu Gottovi a Suchém a Šlitrovi (a s nimi i divadlu Semafor) uchopil Pavel Klusák Ženskou práci jinak. Tentokrát se nezaměřil na jednoho umělce či autorský tandem, vybral jedenáct hudebnic (dvanáctou do tuctu je celé hnutí Riot grrrl) a každé z nich věnoval kapitolu. Pojítkem je jejich zásadní dopad na hudební scénu a šoubyznys.

Dnes už to tak často nevnímáme, ale hudební průmysl byl kdysi silně maskulinní záležitostí, producenti a manažeři ovládali prakticky vše a role ženy byla zprvu jen hezky zpívající krasavice v submisivním vztahu k vydavatelství, od kterého si chtě nechtě „musela“ nechat všechno diktovat. Klusák se zaměřuje na postupné probourávání těchto skleněných stropů a na příkladu každé zpěvačky ukazuje, jak jedna za druhou, místy až úpornou prací, vydupávaly pro sebe i své následovnice v oboru větší prostor.

Někdy je to čtení hořce komické, kdy lze nevěřícně kroutit hlavou, co kdysi procházelo, jindy naopak vede k zamyšlení, jestli se od té doby věci vůbec posunuly. Ačkoli mají kapitoly v průměru třicet stran, zvládne Klusák sdělit, proč dané umělkyně do knihy zařadil. Někdy věci široce zasazuje do společenského kontextu, jindy naopak rozebírá technické detaily ze studia. Nevyhne se odbíhání od původní látky, ale vždy to má svůj smysl. Například když v kapitole o Kate Bush najednou dvě strany věnuje ženským producentkám, tak vzácnému jevu, že bychom jich během prvních dekád pop music napočítali na prstech rukou nešikovného dřevorubce. Je dobře, že i takové odbočky zazní, protože pak lépe dokreslují důležitost vybraných umělkyň a zároveň má díky nim čtenář komplexnější představu o podobě dobového šoubyznysu.

Někdy je to čtení hořce komické, kdy lze nevěřícně kroutit hlavou, co kdysi procházelo, jindy naopak vede k zamyšlení

Ženská práce je poučné a zároveň svižně napsané čtení. Dokládá, že hudební průmysl skutečně byl macho oborem, k jehož pozvolné emancipaci vedla zdlouhavá a náročná cesta, která ani zdaleka není u konce. Má ale také své hrdinky a vzory pro další generace zpěvaček, které mají na co navazovat a pokračovat v téhle práci i nadále. Vlastně se dá snadno říct, že by si Ženská práce rovnou zasloužila i nějaké to pokračování. Jsou tu zásadní jména: Billie Holiday, Carole King, Nina Simone, Joni Mitchell, Patti Smith, Yoko Ono, Kate Bush, Laurie Anderson, Suzanne Vega, Björk a PJ Harvey. Ale další zásadní umělkyně se do knihy nevešly. A věnování knihy určené autorem Martě Kubišové, Dáše Voňkové a všem členkám kapely Dybbuk naznačuje, že hodně zajímavý na stejné téma by byl i ryze český pohled.
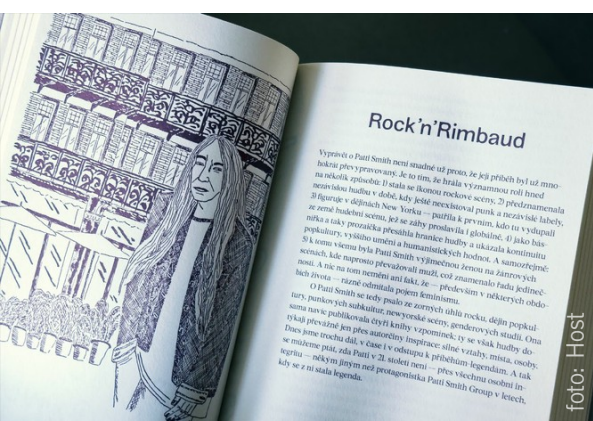
Kate Bush: Running Up That Hill